

Mire a kisbabából felnőtt lesz, a szülők millió kihívással küzdenek meg. Régen az idősebbektől, a kortársaktól és a szakkönyvekből szereztek információt az anyák, de ma sokan hagyatkoznak a közösségi médiára, a pár másodperces trükkvideókra, amelyek hatékony megoldást kínálnak a nehéz helyzetekre.

NEVELÉS VAGY ÁTVERÉS?

MODERN GYEREKMOTIVÁLÓ TIPPEK AZ INTERNETRŐL

Több mint tizenhatmillióan látták a TikTokon azt a videót, amelyben egy amerikai anyuka megmutatja, miképp vette rá kamasz lányát fél csomag rizzsel, hogy kitakarítsa a saját szobáját. Általában a tinédzser telefonját koboza el, de egy reggel a szokásosnál is nagyobb rendetlenséget és koszt talált, ezért fogta a konyhában a fekete rizst, majd szórt néhány szemet a padlóra dobott ruhák mellé, az éjjeliszekrényre, a fiókokba, sőt még a paplan alá is. A trükk bevált: a lány megijedt, hogy egér vagy valamilyen rágeszáló hagyta ott az ürülékét, ezért soha nem látott alaposággal takarított ki, mindent lemosott, a ruháit is kiválogatta. A negyvenezer kommentelő egy része dicsérte az anyuka kreativitását, hangsúlyozták, hogy a lusta kamaszokkal szemben minden eszköz bevethető, és többen jelezték, hogy ők is ki fogják próbálni a módszert. Akadt azonban olyanok is, akik megjegyezték, hogy a rendetlenség mögött állhat stressz vagy depresszió, és egyébként is érthetetlen, miért alázza meg valaki a gyermekét a nagy nyilvánosság előtt.

Motiválás vagy átverés? – Modern gyereknevelési tipp az internetről

JÓNAP RITA
2024. MÁJUS 19.

LELEK GYERKEKNEVELÉS PSZICHOLÓGIA TIKTOK

Mire a kisbabából felnőtt lesz, a szülők millió kihívással küzdenek meg. Régen az idősebbektől, a hasonló cipőben járóktól és a szakkönyvekből, újságcikkekből szereztek információt az anyák, de manapság sokan hagyatkoznak a közösségi médiára, a vírusszerűen terjedő pár másodperces trükkökre, amelyek hatékony megoldást kínálnak a nehéz helyzetekre.

Több mint tizenhat millióan látták a TikTokon azt a videót, amelyben egy amerikai anyuka megmutatja, miképp vette rá a kamasz lányát fél csomag rizzsel, hogy kitakarítsa a saját szobáját. Általában a tinédzser telefonját szokta elkobozni, de egy reggel a szokásosnál is nagyobb rendetlenséget és koszt talált, ezért fogta a konyhában a fekete rizst, majd szórt néhány szemet a padlóra dobott ruhák mellé, az éjjeliszekrényre, a fiókokba, sőt még a paplan alá is. A trükk bevált: a lány megijedt, hogy egér vagy valamilyen rágeszáló hagyta ott az ürülékét, ezért soha nem látott alaposággal takarított ki, mindent lemosott, a ruháit is kiválogatta. A negyvenezer kommentelő egy része dicsérte az anyuka kreativitását, hangsúlyozták, hogy a lusta kamaszokkal szemben minden eszköz bevethető, és többen jelezték, hogy ők is ki fogják próbálni a módszert. Akadt azonban olyanok is, akik megjegyezték, hogy a rendetlenség mögött állhat stressz vagy depresszió, és egyébként is érthetetlen, miért alázza meg valaki a gyermekét a nagy nyilvánosság előtt.

CSELHEZ FOLYAMODNAK

A rizzszórás nem a Tiffini nevű anyuka találta ki, négy-öt évvel ezelőtt már jutott ennek a trükknek néhány napnyi hírverés, de a TikTokon és a kamaszokkal küzdő új szülői generáció körében ismét fókuszba került. Mielőtt pálcát törnénk a modern nevelési módszerek fölött, nem szabad elfelejtenünk, hogy pár szóban összefoglalható tippek, illetve nagy igazságok mindig léteztek, csak régen szájhagyomány útján terjedtek. Ilyen volt a „ha nem alszik a gyerek, adj neki pálinkás kenyeret”, az „úgy tu-

dod leszoktatni a körömrágásról, ha csípős paprikával bekened az ujjait”, vagy a „ne vedd fel, hagyd sírni, úgy tágul a tüdeje”. A tinédzserek már keményebb diónak számítottak, így a szobafogság, a zsebpénzmegvonás és a megszégyenítés mindennapos volt annak érdekében, hogy a tizenéves „végre megtanulja” mindazt, amit a szülő szerint meg kell. De miért nem elég az oly sokat hangoztatott, nyílt, egyenes kommunikáció, miért muszáj trükkökhöz folyamodni?

– A szülők a kívánságaikat, elvárásait először kérekként fogalmazzák meg – mondja **Falucskai Henriett** klinikai szakpszichológus –, egy darabig ezeket újra és újra elismétlik, majd ha nem történik semmi, valamilyen megvonást, büntetést helyeznek kilátásba. Amikor már így sem érnek el eredményt, néhányan próbát tesznek az olyan trükkökkel, mint a fekete rizs.

A kamaszkor egyébként is nagyon nehéz, ez az időszak arról szól, hogy a tinédzserek próbálnak kitörni a gyerekszerepből. Szinte kötelező jelleggel lázadnak a szülők ellen, feszegetik a családi szokások és hagyományok kereteit, hogy kialakíthassák a saját értékrendjüket. Ebben az időszakban vannak olyan helyzetek, amikor nem lehet velük értelmesen beszélni, de megeshet, hogy egyébként is feszül a szülő már huszonhárom másik dolgon, és nincs ereje fölállalni a huszonnegyediket, ezért inkább cselhez folyamodik.

ÍTÉLKEZNI KÖNNYŰ

A közösségi médiában #parentinghack (szülői trükk, hekk) címke alatt futnak a különböző gyakorlati tanácsok. Többségük az egészen kicsi gyerekekre vonatkozik, akik még nem beszélnek, vagy nem értenek mindent. Akadnak tippek a gyors, felfordulásmentes pelenkázáshoz; a biztonságos fürdetéshez, a nyugodt autós vagy repülő utazáshoz. A totyogósoknál már komplexebb kihívásokkal kell megküzdeni, ezért hasznos lehet néhány jó csel a zöldség- és vízfogyasztással kapcsolatban, a személyes higiénia kialakításához és a hisztik gyors, agressziómentes leállításához. Speciális terep az egykéké, őket fel kell készíteni arra, hogy a közösségben nem mindenki fog az ő igényeikhez igazodni; és más foglalkoztatja a nagycsaládosokat, náluk állandósulhat a rivalizálás. Bizonyos tanácsok azonnal megfogják a szülőket, például hogy érdemes a gyerekágy közelében tartani egy dobozban lázmérőt,

lázcsillapítót, törülőkendőt, tiszta lepedőt, törülközőt, vagyis olyan dolgokat, amelyeket jó, ha nem kell az éjszaka közepén keresgélni egy hirtelen fellépő betegség esetén. Más trükkök megosztják a felnőtteket, a kisgyermekét a repülőgép üléséhez tépőzárazó anyuka például kapott hideget-meleget. Sokan felháborodtak, de akik rendszeresen egyedül utaznak két-három gyerekkel, azok megértették, mi vitte rá az asszonyt a szokatlan megoldásra. A szakértő szerint ez ugyanolyan, mint a gyerekpóráz, a járókelők azon is gyakran megbotránkoznak, de akinek hármas ikrei vannak, vagy fékezhetetlen és villámgyors fiai, annak nagy segítség lehet. Mielőtt ítélezünk a másik fölött, jó, ha tudjuk, hogy nem lehet evidenciákat megfogalmazni a kicsikkel kapcsolatban, mert nem egyformák. Mindenkinek a saját gyermekéhez, temperamentumához és élethelyzetéhez passzoló módszereket kell kialakítania.

HOSSZÚ TÁVON MEGÉRI?

A csecsemőkkel és totyogósokkal kapcsolatban inkább praktikus, a hétköznapi rutinnal összefüggő tippekkel találkozni, a kamaszokat illetően pedig egyértelműen a házimunka van előtérben, mintha manapság sokkal nehezebben lehetne rávenni a gyerekeket, hogy kivegyék a részüket az otthoni teendőkből.

– Akár az udvarias viselkedésről, akár a személyes higiénia, a felelősségvállalásról vagy a környezet rendben tartásáról beszélünk, mindegyikre igaz, hogy nem tinédzserkorban kell elkezdni erre nevelni a gyerekeket, hanem korábban, lépésenként – magyarázza Falucskai Henriett. – Online trükkökkel egyébként is nehéz a fiatalokat átvenni, mert több időt töltenek a TikTokon és a külön-

böző felületeken, mint a szüleik; egészen biztosan találkoznak az aktuális, népszerű trendekkel, és akkor azt élik meg, hogy a felnőttek megvezették őket. Ha a szülők nem egyszerűen egy tippet próbálnak ki, hanem valóban „meghekkelik” a tizenévest, akkor az elveszítheti a szüleibe vetett bizalmat, pedig az fontosabb, mint hogy rend legyen. Rádásul komoly szorongást is okozhat például, ha valaki attól retteg, hogy egér van a szobájában, emiatt esetleg nehezen fog elaludni, hiába takarított ki. Aki trükkökhöz folyamodik, különösen nagyobb gyerekekkel szemben, annak érdemes elgondolkodnia, vajon mit fog szólni, ha a kamasz is meghekkeli őt, csodálkozni fog-e, ha például nem mond igazat.

JÓNAP RITA

ILLUSZTRÁCIÓ: GETTY IMAGES